

ערעור פלילי מס' 223/66

בנימין תיק נגד היועץ המשפטי לממשלה

בית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
[19.6.66]

לפני מ"מ הנשיא (זילברג), והשופטים ויתקון, הלוי

פקודת בנין ערים, 1936 [תוס"א 589, ע' 153], סעיף 2
(הגדרת "בנין") (כפי שתוקן בסעיף 2 לפקודת בנין ערים
(תיקון), 1938 [תוס"א 770, ע' 13], 11(ב).

המערער הרס קטע ממעקה של מרפסת והתקין דלת ברזל ללא רשיון. בית-המשפט השלום
הרשיעו בהוצאה לפועל ללא רשיון של עבודות בנין שדרוש למענו רשיון, לפי פקודת בנין
ערים, 1936. בית-המשפט המחוזי דחה את ערעורו, בסיגים מסויימים, ומכאן הערעור, ברשות.

בית-המשפט העליון, בוחנו את הערעור, פסק —

א. (1) כדי לקבוע אם ניתן לקרוא ל"יצור" מסויים "מבנה" או "בנין" במונח
סעיף 2 לפקודת בנין ערים, 1936, יש להסתמך על "השכל הישר או ההגיון הבריא
והמשוטט של חיי המציאות".

(2) לפי המבחן האמור יש לראות את הדלתות שנבנו עליי המערער במקום
הדלתות שנעקרו ונהרסו כמה שנים קודם לכן, כ"מבנה" במונח הסעיף הנ"ל.

פסקי-דין ישראליים שאוזכרו:

[1] ע"פ 31/50 — יוסף מלצקי נגד היועץ המשפטי לממשלה: פד"י, כרך ד, תשי"א/
תשי"א-1950, ע' 555; פ"מ, כרך ז, תשי"ט/תשי"ב-1949/1952, ע' 136.

"פסקי-דין", כרך כ, חלק שני, תשכ"ו/תשכ"ז-1966

558

מ"מ הנשיא (זילברג)

הערות:

1. על "מבנה" במונח פקודת בנין ערים, 1936, ע"פ גם ע"פ 146/64 — היועץ המשפטי לממשלה נגד מחמוד סלאמה; פד"י, כרך יח (4), תשכ"ד/תשכ"ה 1964, ע' 501.

2. על הגדרות בחוקים שונים למושג "בנין", ע"פ גם: ע"פ 198/65 — צביה, דבקה ורפחט אורני שטיין נגד מיכאל הייטן; פד"י, כרך יט (4), תשכ"ה/תשכ"ו 1965, ע' 197; ע"פ 401/64 — עירית תלאביביפו נגד "האחים ספר" קבלנים בע"מ; פד"י, כרך יט (1), תשכ"ה/תשכ"ו 1965, ע' 175; ע"פ 444/63 — ראש העיר, חברי המועצה ותושבי העיר פתח תקוה נגד חיים מקלב, ואח'; פד"י, כרך יח (1), תשכ"ד/תשכ"ה 1964, ע' 695; ע"פ 452/63 — ראש העיר, חברי המועצה ובני העיר תלאביבי יפו נגד חיים רוכוורגר; פד"י, כרך יח, תשכ"ג/תשכ"ד 1963, ע' 2981.

ערעור ברשות על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, תלאביבייפו (השופטים ב' כהן, ח' בנטל, ש' קוארט), מיום 17.3.66, ב"ע"פ 754/65, לפיו נדחה ערעור המערער על פסק-דינו של בית-משפט השלום, רמת-גן (השופט י' אברבך), מיום 15.10.65, ב"ת"פ 2099/62; 3274/64, המרשיע אותו בעבירה של הוצאה לפועל ללא רשיון של עבודות בנין שנדרש למענן רשיון לפי סעיף 11 (ב) לפקודת בנין ערים, ודן אותו לתשלום קנס בסך 10 ל"י, ולתשלום מס כפול בסך 12 ל"י, אך בית-המשפט המחוזי ביטל אותו חלק מגור-דינו של בית-משפט השלום המצווה על הריסה והחזיר חלק זה לבית-משפט קמא לשם השלמה. הערעור נדחה.

המערער טען לעצמו; א' בר — בשם המשיב

פסק-דין

מ"מ הנשיא (זילברג): השאלה המתעוררת בערעור זה היא אותה שאלה ממש שנדונה והוכרעה ב"ע"פ 31/50 (1). ואמנם אין לקבוע במידות ומסמרות איזהו היצור עליו אפשר לקרוא את השם "מבנה" או "בנין" במונח סעיף 2 לפקודת בנין ערים (תי"קון), 1938. את התשובה לכך יש לחפש ולמצוא — כפי שנאמר שם — ב"מבחן השכל הישר, או ההגיון הבריא והפשוט של חיי המציאות". לפי מבחן זה — כך נראה לנו — יש לראות את הדלתות שנבנו על-ידי המערער במקום הדלתות שנעקרו ונהרסו כמה שנים קודם לכן, כ"מבנה" במונח הסעיף הנ"ל. הסתכלות בתצלומים המצויים בתיק, תאשר לנו את הדבר.

אין אנו מייחסים כל ערך לעובדה כי לפני שנהרסו הדלתות ההן היו שמה דלתות אחרות, והדלתות האחרונות שנבנו בשנת 1962 אינן אלא "תחליף" לדלתות הראשונות. שאם תאמר כן, היינו אם תאמר כי כל מבנה הבא "במקום" אינו טעון רשיון, יצא כי גם הבניה מחדש של קיר שנפל לא תצריך רשיון בניה. ודבר זה אינו מתקבל על הדעת.

השופט ויתקון

מאידך גיסא ברור כמו כן, כי החלפת שימשה שבורה בשימשה שלמה לא תהא בגדר "reconstruction" אסורה במובן סעיף 11(ב) של הפקודה. והטעם לכך הוא: *de minimis non curat lex* ולא רק ה' praetor.

סיכמו של דבר: הדלתות "הנכבדות" שבנה המערער — דלתות בנות ארבע כנפיים לאחת, "מבנה" הן במובן פקודת בנין ערים, ולכן צדק בית-המשפט המחוזי בפסק-דינו.

דעתנו היא, איפוא, כי יש לדחות את הערעור.

השופט הלוי: אני מסכים.

1

השופט ויתקון: קשה להציב גבולות בין מה שנופל לגדר המונח "מבנה" וטעון, משום כך, רשיון, לבין מה שחורג מגדר זה, והשאלה היא, במידה רבה, שאלה שבעובדה ובדרגה, ובכגון אלה אין בית-משפט לערעורים נוהג להתערב. משום כך, ומשום כך בלבד, לא מצאתי גם אני עילה מספקת להפוך את החלטות הערכאות הקודמות על פיהן, אך ברצוני להוסיף אף זאת. בהנחה שמקודם היה המקום סגור ושהבנין כולו הוקם ברשי-יון, אין זו אלא דרישה טכנית המחייבת את המערער להשיג רשיון להתקין את הדלתות, ומן הדין היה שהוא יבקש רשיון כזה ואף יקבלו ללא השהיה כדבר שבשיגרה. דא עקא שענין זה הסתבך, ואפילו היום אין לדעת בבירור, אם יקבל את הרשיון אם לאו. בנסי-בות אלו מצטער אני על שהענין הגיע לערכאות, ואני מציין בסיפוק שהעונש שהוטל על המערער היה עונש נומינלי בלבד ושאר צו-ההריסה הותנה בהחלטתו העתידה של בית-משפט השלום.

לכן הוחלט לדחות את הערעור.

7

ניתן היום, א' בתמוז תשכ"ו (19.6.1966).

1

1